

51054209 : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คำสำคัญ : มนุษย์ลื้อ/ผู้ใช้รถเข็น

ภูริน หล้าเตจา : สถาปัตยกรรม มนุษย์ลื้อ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.
สุรพงษ์ เลิศสิทธิชัย. 127 หน้า.

จากคำพูดของมนุษย์ลื้อพิธีกรข่าวเข้าผู้ที่นั่งรถเข็นที่ว่า ที่จริงแล้วคนพิการไม่มี ความ
พิการก็ไม่มี จะมีก็แต่สภาพแวดล้อมที่ยังพิการ แล้วมันก็นำมาซึ่งคำว่า "ความพิการ" และ "คน
พิการ" จึงเป็นที่มาของคำถามที่ว่า “แล้วสถาปัตยกรรมแบบไหน ที่เหมาะกับผู้ใช้รถเข็นจริงๆ”
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การทดลองสร้างที่ว่างทางสถาปัตยกรรม ที่มีลักษณะ
เฉพาะเจาะจงกับผู้ใช้รถเข็นว่าจะเป็นอย่างใด โดยกำหนดบทบาทของสถาปัตยกรรม ให้มีส่วนร่วม
ร่วมในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างแนวคิดการออกแบบ มีลักษณะดังนี้

1. การใช้พื้นที่ในแนวราบ นอกเหนือจากสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงพื้นที่
ของมนุษย์ลื้อแล้วนั้น วิธีการเข้าถึงเป้าหมาย ก็เป็นปัจจัยสำคัญ เพราะวิธีการเคลื่อนที่ด้วยรถเข็น
มีสิ่งที่แตกต่างกันจากวิธีการเคลื่อนที่ด้วยการเดินนั่นก็คือ “วงเลี้ยว” การกำหนดองศาที่เหมาะสมของ
การเลี้ยวในการเข้าถึงพื้นที่ จึงเป็นส่วนหลักที่ใช้ในการพิจารณาการออกแบบ

2. การใช้พื้นที่ในแนวตั้ง และกรณีการเข้าถึงพื้นที่ที่มีระยะความแตกต่างของระดับมาก
สำหรับมนุษย์ลื้อนั้นจะเป็นอุปสรรคอย่างมาก หากการออกแบบสามารถปรับเปลี่ยนจากวิธีการ
เปลี่ยนระดับของการสัญจรที่นำไปสู่เป้าหมายฝ่ายเดียว เป็นการเปลี่ยนระดับของเป้าหมายให้เพิ่ม
หรือลดจากปกติเพื่อให้เหมาะสมกับทางสัญจรผู้ใช้รถเข็นแทน จะทำให้เกิดการเข้าถึงพื้นที่ ที่
สะดวกกับมนุษย์ลื้อได้มากกว่าเดิมที่เป็นอยู่

การออกแบบสถาปัตยกรรม มีลักษณะเป็นการทดลองสร้างที่ว่างเพื่อพัฒนา
กระบวนการในการสร้างแนวความคิด และวิธีการการเข้าถึงพื้นที่ที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนที่ด้วย
รถเข็น รวมถึงการรับรู้ที่ว่าง ที่ส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ใหม่ของผู้ใช้รถเข็น โดยคำนึงถึงวิธีการ
เข้าถึงส่วนต่างๆ ของพื้นที่ทั้งในแนวราบและแนวตั้ง

ภาควิชาสถาปัตยกรรม   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

51054209 : MAJOR : ARCHITECTURE

KEY WORD : WHEELCHAIR USERS

PURIN LA-TEJA : ARCHITECTURE FOR WHEELCHAIR USERS. THESIS

ADVISOR : ASST.PROF.SURAPONG LERTSITTICHAJ,Ph.D.. 127 pp.

The question is which architecture suit for wheelchair user? The objective of this study is find out the result from simulation of architecture's free space that specific for wheelchair user those who access to the area difference from normal people by assign the role of architecture to involve solving the quality of life problem for benefit of creative in architecture in the future.

The result of data analysis and creation of design are as follow:

1.Using space horizontally - moreover the obstacles that impede wheelchair user accessing to the area, how to reach the target is also important factor because the "turning cycle" make the movement by wheelchair difference from walking motion. Therefore, considering appropriate degree of turn to reach the area and turn back wheelchair are the main consideration of design.

2.Using space vertically and accessing to differenced level area - It is significant obstacle for the wheelchair user. If able to adjust the design to be changing the level of the target to higher or lower than normal position for proper route of wheelchair user instead of lead unilateral to target, it will provide more convenient for them than today.

Department of Architecture Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature .....

Thesis Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องสถาปัตยกรรมมนุษย์ลื้อ เป็นผลจากการศึกษาของผู้วิจัย โดยได้รับ คำแนะนำ และคำวินิจฉัยอันเป็นประโยชน์อย่างมากมาย จากอาจารย์ในสาขาวิชาแนวความในการ ออกแบบ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ เลิศสิทธิชัย ผู้ซึ่งได้ให้คำแนะนำอันเป็น ประโยชน์ ในการคิด วิเคราะห์ และทดลองออกแบบในแง่มุมต่างๆ อาจารย์ลิขิต กิตติศักดิ์นันท์ ที่ ช่วยได้ให้คำปรึกษาในสิ่งที่ขาดและสิ่งที่ควร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ อินพันทัง ผู้ซึ่งคอย สนับสนุนและเพิ่มเติมแนวความคิด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรดี เกษมสุข ที่ได้ช่วยบอกถึงข้อดี และข้อด้อยที่ควรเพิ่มเติม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้นข้าว ปาณินท์ อาจารย์ อติศร ศรีเสาวนันท์ และอาจารย์ท่านอื่นๆที่มีได้กล่าวถึง ที่ได้ช่วยในการสอนสั่ง เคียงขวำในการพัฒนาแนวความคิด วิธีการรวมถึงขั้นตอนในการออกแบบสถาปัตยกรรม ตั้งแต่เริ่มศึกษาในปีแรก ซึ่งผลจากการทำ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จะประสบความสำเร็จลงไม่ได้เลยหากขาดซึ่งบุคคลเหล่านี้

ในเรื่องของแรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณภุชณะ ละไล มนุษย์ลื้อพิธีกรข่าวเช้า ผู้คอยเป็นกระบอกเสียงให้ทุกคนหันมาทำความเข้าใจกับผู้ไร้รถเข็นให้มาก ขึ้น คุณโสภณ ฉิมจินดา มนุษย์ลื้อนักโบกรถ ผู้ที่ทำให้เห็นถึงการไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาของชีวิตไม่ ว่าร่างกายจะเป็นแบบไหนก็ตาม และเด็กๆ ผู้นั่งรถเข็นโรงเรียนศรีสังวาลย์ จังหวัดนนทบุรี ที่ให้ โอกาสผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ สังเกต และศึกษา และแสดงออกถึงการให้ความหมายใหม่ของคำว่าคน ปกติแก่ผู้วิจัย

ทำยนี้ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาว ที่คอยให้กำลังใจ ในการศึกษาอยู่เสมอ ขอขอบคุณ เพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี